

Формування інформаційної компетентності соціальних працівників у процесі професійної підготовки

В умовах стрімкого розвитку глобального інформаційного простору та домінування інформаційних технологій у різних галузях професійної діяльності постає проблема підготовки особистості до функціонування в інформаційному суспільстві. Однією з головних суперечностей сучасної освіти є швидкі темпи збільшення обсягу інформації у світі та обмеження можливостей її засвоєння людиною. Саме тому інформаційна компетентність відноситься до ключових компетенцій особистості XXI сторіччя. Мета нашого пошуку - розглянути теоретичні аспекти формування інформаційної компетентності (в подальшому - ІК) майбутніх соціальних працівників.

Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що окремі аспекти проблеми формування ІК майбутніх фахівців було висвітлено у працях Н. Баловсяк (2006), О. Нікулочкіної (2009), О. Дрогайцева (2009), Я. Карлінської (2010), Т. Костеевої (2013), О. Жарової (2015), Р. Тарасенка (2015) та ін. Формування ІК передбачає формування у студентів умінь вчитися, знаходити інформацію, критично її оцінювати, творчо використовувати, продукувати. В той же час, ІК є не лише суцільне знання, вміння і навиків, а якістю конкурентноспроможної особи, яка готова до самоосвіти, самоводосконалення і самореалізації. Саме сформована ІК забезпечує особистості можливість успішно навчатися протягом всього життя, підготовку до обраної професійної діяльності та постійне вдосконалення своєї професійної майстерності. У міжнародному науковому співтоваристві поряд із поняттям ІК широко використовується поняття «медіа та інформаційна грамотність (МІГ)» (media and information literacy). Це інтегроване поняття описує компетентності, необхідні для виживання і успішного розв'язання життєвих завдань індивідом, суспільствами і людством в інформаційну епоху.

Об'єктивна потреба у підготовці соціального працівника, який спрямований на активну взаємодію з медіа, готовий критично аналізувати інформацію медіа, має сформовані вміння й навички використання медіа як джерела самоосвіти та професійного розвитку, створення медіа текстів, готовий до діяльності щодо мінімізації негативного впливу медіа на особистість обґрунтовує необхідність змін у їхній професійній підготовці. Вирішення цієї проблеми можливе за умови формування ІК, МІГ майбутніх фахівців шляхом впровадження медіаосвіти або її елементів у процес підготовки майбутніх соціальних працівників. Аналіз навчальних планів студентів спеціальності 231 «соціальна робота» Національного авіаційного університету, Запорізького національного університету показав, що під час професійної підготовки не передбачено викладання спеціалізованих навчальних курсів з медіаосвіти. На нашу думку, інтеграція до навчальних дисциплін з циклу професійної підготовки («Теорія соціальної роботи», «Соціальна педагогіка», «Методи і технології соціальної роботи» та ін.) окремих модулів, присвячених проблемі соціалізації в інформаційному середовищі, медіаосвіти і медіаграмотності особистості сприятиме підготовці фахівця здатного ефективно працювати в сучасних умовах.

Таким чином, ми розглядаємо ІК як одну з базових компетентностей майбутнього соціального працівника. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробці методичного забезпечення формування ІК у процесі їх фахової підготовки.